

kopulan, hvilken de nya företagit sig att ur satsläran förvisa, förlorande på samma gång medvetandet om, hvad sats och omdöme äro.

Till utläggningen af omdömets betydelse hör det, att såsom omdömet är en utveckling af, hvad i föreställningen, i tankebestämningen, i begreppet innehålles, sönderdelar detta i subjektet och dess predikater, så äfven slutledningen är en utveckling af omdömet. I slutledningen träder medeltermen i den abstrakta kopulans ställe, uttryckande en objektiv förbindelse mellan subjekt och predikat, i stället för den blott subjektiva i omdömet. Den tänkande och talande påstår då icke blott, att denna förbindelse eger rum, såsom hans insigt och åsigt, hans bedömande af saken, utan han ger ett skäl för densamma, hvilket skall bevisa att förbindelsen beror af sakens eget väsende. Alla kopulan bestämmande bisatser, hvilka hafva denna betydelse, utgöra i sjelfva verket medelterm för en slutledning. Vår mening med denna senaste förklaring är icke den, att den borde gifvas lärjungen i en skolgrammatik. Vi hafva derigenom endast velat lemna ett ytterligare bevis för påståendet, att ingen sats kan sakna kopula. Ty hvarje uttryck för en tanke, måste vara sådant, att det ger medvetande om ett förnuftigt tankens sammanhang, och att detta sammanhang kan ur detsamma utvecklas. Man hör och läser visserligen oförnuftiga påståenden och satser. Men det förnuftiga i dem är då, att de genom förnuftig bevisning kunna vederläggas. Denna artikel är ett sådant försök till en förnuftig vederläggning af hvarjehande grammatikaliskt oförnuft.

J. V. S.

32 OM FINSKA STAMMENS RACE.

30 *Litteraturblad n:o 12, december 1857*

Mr. *d'Omalius Halloy* har i Belgiska Akademin meddelat en undersökning rörande äfven Finska stammens klassificerande i afseende å raceskilnaden, för hvilket meddelande redogöres i tidningen *l'Institut*.

Hr *d'Omalius Halloy* räknar med *Cuvier* Finska folken till Kaukasiska racen.

Han anser hårets och ögonens färg för ett konstant kännetecken. Likaså anser han för faktiskt, att vid raceblandning den svarta färgen vinner öfverhand. Egentliga Finnar, Qvener (?), Ostiaker hafva ljust hår och ljusa ögon. Lappar och Samojeder svart hår och mörka ögon. De förra anser han derföre för oblandade Kaukasier, de senare deremot för uppblandade med den Mongoliska racen.

Dessutom bevisar det i hans tanke för Finnarnes Kaukasiska härstamning, att de från uråldrig tid varit åkerbrukare och anslutit sig till de Europeiska folken.

Att Finska stammens språk tillhör hvarken den Indogermaniska eller Arameiska (Semitiska) språkklassen, förkastar han såsom motbevis, emedan den Kaukasiska racens språk lika gerna kan sönderfalla i trenne som i endast två skilda språkklasser. Finska språkens likhet med de Mongoliska håller han för oafgjordt, men anser detta, om det så förhåller sig, kunna förklaras ur den nära beröringen – den geografiska och historiska – mellan båda folken. Hr *d'Omalius Halloy* synes icke hafva någon kännedom om *Castréns* hithörande forskningar, genom hvilka det kan anses för utredt, att de Finska språken stå sjelfständiga mellan de Mongoliska och Indogermaniska.

Hvad Turkarne angår, hvilkas språk, som bekant, är så nära beslägtadt med de Finska, bevisas att Mongoliska folk, såsom Kalmuckerna, antagit Turkiskt språk, medan åter Turkiska folk finnas mongoliserade, såsom Jakuterna. Större delen af de egentliga Osmanlis äro deremot Kaukasier. Kineserna beskrifva dem med rödt hår och gråa ögon. Detta har nu för det mesta försvunnit, emedan Turkarne taga fremmande qvinnor till hustrur, och den svarta hårfärgen hos afkomman alltid blir förherrsande. – Samma bevisning hade kunnat användas på de Finska folken, hos hvilka det varit, och hos de halfvilda ännu är sed att gifta sig ur fremmande stam. – Dessutom, tillägger Förf., anses det hos Muhamedanerna för skam, att hafva rödt skägg. Deras hår är rakadt, och sitt skägg färga de, så att ingen har reda på, huru stort de ljushårigas antal ännu bland dem kan vara. 10

Som Finne kan man vara bra likgiltig för hedern att tillhöra Kaukasiska racen. Det vore en större heder för Finska folket, att framstå som ett faktiskt bevis mot deras påståenden, hvilka lära, att endast Kaukaisk race medför förmåga af högsta civilisation och obegränsad andlig utveckling. Sin förmåga härtill hafva Finnarne några århundraden bortåt sökt att bevisa – ehuru det nog finnes dem, som under allt, hvad Finsk anda frambragt, synas hugade att skriva sitt – *ipse feci*. 20

J. V. S.

33 ANMÄRKNINGAR TILL LITTERATURBLAD 1857

BILDER OCH MINNEN.

Några blad ur gamla anteckningar.

Litteraturblad n:o 1, januari 1857 30

»Meddelade» af E. S. och med största tacksamhet mottagne. Öfriga benägna meddelanden skola på sin tid införas. Skulle den ärade Insändaren finna lämpligt, att med sitt namns underskrift bestyrka »meddelandena,» skulle dessa ega ökadt värde såsom historiskt material.

SPRÅKFORSKNING.

Litteraturblad n:o 3 och 4, mars och april 1857 40

Ur veckoskriften *L'Institut*. Läsaren må icke af rubriken låta skrämman sig från artikelns läsning; ty den är skriven för hvarje bildad läsare.

Dessa anmärkningar föra ovilkorligt tanken på Agardh's i detta blad nyligen anförda åsichter angående författarna till gamla testamentets skrifter. Mycket, som här tillskrifves språklynnat, kunde i fråga om dem med lika skäl tillskrifvas profetskolorna.

Häri påstår Förf. uppenbart för mycket. Speciela föreskrifter finnas, som stadga en bestämd skilnad i beteendet mot fremlingen; och läran om Judarne såsom Guds utvalda folk gör denna skilnad i principen. 50

Vi erinra här ännu om biskop Agardh's i detta blad omnämnda motsatta åsigt, enligt hvilken de heliga skrifterna i urspråket skulle